

Sygn. akt I ACa 603/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Tomasz Ślęzak
Protokolant :	Justyna Skop

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2022 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Raiffeisen Bank (...) (Spółce Akcyjnej) Oddział w Polsce
z siedzibą w W.

o ustalenie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 15 lutego 2021 r., sygn. akt II C 47/20

1) oddala apelację;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 4 050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

	SSA Tomasz Ślęzak	
--	-------------------	--

I A Ca 603/21

UZASADNIENIE

Powódka M. P. pozwem przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. Oddział w Polsce z siedzibą w W., wniosła o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c., że: umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 29 maja 2008 roku zawarta pomiędzy pozwanym Bankiem, a powódką jest nieważna, aneks nr (...) do przedmiotowej umowy sporządzony dnia 6 października 2011 roku jest nieważny.

W razie nieuwzględnienia powyższego, powódka zgłosiła roszczenia ewentualne, a mianowicie, wniosła o: zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 17.369,00 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty wniesienia pozwu jako konsekwencji uznania klauzuli indeksacyjnej zawartej w umowie za abuzywną i w efekcie niewiążąca strony umowy, nakazanie pozwanemu przeliczenia przedmiotowego kredytu hipotecznego z uwzględnieniem abuzywności klauzuli indeksacyjnej oraz z przyjęciem, że kredyt łączący strony od daty zawarcia umowy jest kredytem w walucie polskiej bez oprocentowania, nakazanie pozwanemu zarachowania wpłaconych przez powódkę rat na poczet przeliczonego w ten sposób kredytu. Nadto domagała się zasądzenia kosztów postępowania.

Powódka w uzasadnieniu pozwu wywodziła, że posiada interes prawny w żądaniu ustalenia w rozumieniu art. 189 k.p.c. Wskazała, że zastosowana w umowie waloryzacja kredytu do waluty obcej narusza prawo bankowe, bowiem klauzula waloryzacyjna pozwała bankowi na dowolne kształtowanie wysokości rat, co przekłada się na wysokość zobowiązania powódki. Zarzuciła, że klauzula waloryzacyjna kształtuje jej prawa i obowiązki jako konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza jej interes. Wywodziła, że przy zawieraniu w/w umowy nie miała wpływu na treść poszczególnych postanowień, które zostały jej jednostronnie narzucone przez Bank. Wskazała, że postanowienia §1 ust.1, §2 ust.1, §7 ust.4, §17 ust.1 umowy kredytu oraz §4.1 i §7.4 Regulaminu stanowią niedozwolone klauzule umowne.

Uzasadniając roszczenie ewentualne wskazała, że dochodzona kwota 17.368,00 CHF stanowi sumę wpłat dokonanych przez nią od daty aneksowania umowy dnia 6 października 2011 roku i umożliwienia spłaty w CHF do października 2019 roku. Jako podstawę tego żądania podała art. 410 k.c.

Pozwany (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. Oddział w Polsce w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu.

W uzasadnieniu zarzucił brak interesu prawnego powódki w zakresie powództwa o ustalenie oraz przedstawił argumentację dotyczącą braku podstaw do kwestionowania ważności przedmiotowej umowy, braku przesłanek pozwalających na uznanie postanowień zawartych w przedmiotowej umowie za abuzywne. W odniesieniu do ewentualnego roszczenia pozwany wskazał, że brak jest podstaw do żądania zapłaty kwot uiszczonych po zawarciu aneksu, bowiem od momentu zawarcia aneksu, umowa była wykonywana na zasadach określonych dla takich przypadków przez ustawodawcę. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia dochodzonych roszczeń.

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2021 roku Sąd Okręgowy w Katowicach ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny numer (...) z dnia 29 maja 2008 roku, zawarta pomiędzy (...) S.A Spółką Akcyjną Oddział w Polsce z siedzibą w W., a M. P. oraz aneks nr (...) do tej umowy sporządzony dnia 6 października 2011 roku, są nieważne oraz orzekł o kosztach procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że powódka zamierzała kupić mieszkanie dla swoich rodziców i w tym celu chciała zaciągnąć kredyt. Wcześniej umowy kredytu nie zawierała. Udała się do kilku banków. Ostatecznie wybrała (...) S.A.. Przedstawiono jej oferty zawarcia umowy kredytu w walucie polskiej oraz we franku szwajcarskim, przy czym pracownik banku wskazywał, że kredyt w CHF jest znacznie bardziej atrakcyjny z uwagi na fakt, że rata kredytu w CHF była mniejsza w porównaniu z ratą w PLN. Powódce nie zaprezentowano wzorca umowy przed zawarciem umowy. Powódka nie negocjowała w sposób indywidualny poszczególnych postanowień umowy. Nie miała możliwości swobodnego zapoznania się z postanowieniami umowy przed zawarciem umowy, wzorzec nie został wydany jej do wglądu. Powódka nie była informowana w sposób szczegółowy o sposobie spłaty kredytu. Nie wiedziała w jaki sposób będzie ustalany kurs przeliczenia waluty i była przekonana, że przeliczenie będzie następować według kursu NBP. Nie tłumaczono jej mechanizmu indeksacji. Nie była zaznajomiona w sposób szczegółowy z ryzykiem kursowym, uznawała, że wahania kursu franka szwajcarskiego mają charakter minimalny.

Powódka złożyła wniosek o kredyt hipoteczny, w którym kwotę kredytu określiła na 82.000zł, a walutę kredytu na CHF. W oświadczeniu związany z ubieganiem się o kredyt hipoteczny indeksowany do waluty obcej wskazała, że jest w pełni świadoma ryzyka kursowego, rezygnuje z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych i dokonuje wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej, jest świadoma, że ryzyko kursowe ma wpływ na wysokość

zobowiązania, kredyt zostanie wypłaconych w złotych na zasadach opisanych w regulaminie umowy. Powódka złożyła także oświadczenie w związku z zaciągnięciem kredytu zabezpieczonego hipoteką, w którym podała, że została zapoznana przez pracownika banku z ryzykiem kursowym, znane są jej postanowienia przedmiotowej umowy oraz regulamin kredytu oraz o tym, że ponosi ryzyko kursowe, ryzyko kursowe ma wpływ na wysokość zobowiązania, kredyt zostanie wypłacony w złotych, saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej, raty kredytu wyrażone są w walucie obcej i podlegają spłacie w złotych. Obydwa oświadczenia były sporządzone w formie formularzy, a powódka je podpisała.

Powódka podczas drugiej wizyty w Banku zawarła dnia 29 maja 2008 roku z (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W., którego następcą prawnym jest pozwany Bank, umowę kredytu hipotecznego nr (...), na mocy której Bank udzielił jej jako kredytobiorcy kredytu w kwocie, na cel i na warunkach określonych w umowie, a powódka zobowiązała się do korzystania z kredytu na warunkach określonych w umowie i Regulaminie oraz zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami, opłatami, prowizjami i innymi kosztami w terminach spłaty określonych w umowie (§ 1 umowy).

W § 2 ust.1 umowy Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę w wysokości 82.000,00 zł. Wskazano, że kredyt indeksowany jest do waluty obcej CHF. Kredyt przeznaczony miał być na zakup lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym oraz na refinansowanie wydatków poniesionych na cele mieszkaniowe oraz modernizację (ust 2). Okres kredytowania wynosić miał 264 miesiące (§ 2 ust. 3).

Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia przedmiotowej umowy wynosiła 4,37667 % w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania. Zmienna stopa procentowana ustalana była jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży banku w wysokości 1,60 punktów procentowych (§ 3 umowy ust. 2). W § 2 pkt 12 Regulamin kredytu hipotecznego wskazano definicję „tabeli” jako tabelę kursów walut obcych obowiązującą w banku. W § 4 ust. 1 Regulaminu zaznaczono, że w przypadku kredytu indeksowanego do waluty obcej, wnioskodawca wnioskuje o kwotę kredytu wyrażoną w złotych, z zaznaczeniem, iż wniosek dotyczy kredytu indeksowanego do waluty obcej. W § 7 ust. 4 Regulaminu wskazano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata kredytu następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, miał być stosowany kurs nie niższy niż kurs kupna zgodnie z tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone było w walucie obcej i obliczane było według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane było według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Aktualne saldo zadłużenia w walucie kredytu kredytobiorca otrzymać miał listownie na podstawie § 11 Regulaminu. W § 9 ust. 1 Regulaminu ustalono, że raty spłaty kredytu pobierane są z rachunku bankowego kredytobiorcy, prowadzonego w złotych i wskazanego w umowie. Natomiast w ust 2 pkt 1 tego paragrafu wskazano, że w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej raty kredytu podlegające spłacie wyrażone były w walucie obcej i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane z rachunku bankowego, o którym mowa było w ust 1, według kursu sprzedaży zgodnie z tabelą obowiązującą w banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. W ust. 2 pkt 2 tego paragrafu wskazano, że jeśli dzień wymagalności raty kredytu przypada na dzień wolny od pracy, miał być stosowany kurs sprzedaży zgodnie z tabelą obowiązującą w Banku na koniec ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. Zgodnie z § 13 ust.7 Regulaminu, wcześniejsza spłata miała być dokonana w oparciu o kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku w momencie realizacji dyspozycji.

Strony umowy kredytu, aneksem nr (...) sporządzonym dnia 6 października 2011 roku postanowiły, że spłata udzielonego powódce kredytu indeksowanego do waluty obcej, następować będzie w walucie obcej CHF, do której kredyt jest indeksowany. (dowód: odpis aneksu nr (...) z dnia 6 października 2011 roku, k. 22-25).

Powódka zdecydowała się zawrzeć aneks nr (...) do przedmiotowej umowy w wyniku doniesień medialnych. Nie negocjowała treści postanowień aneksu. (dowód: zeznania powódki na rozprawie w dniu 5 lutego 2021- płyta CD-k.264).

Pismem z dnia 19 września 2019 roku powódka wezwała pozwanego do ugodowego rozwiązania sporu. Pozwany pismem z dnia 10 października 2019 roku zakwestionował roszczenia powódki.

W oparciu o te ustalenia Sąd pierwszej instancji uznał, że na uwzględnienie zasługuje powództwo główne. W ocenie Sądu Okręgowego możliwość wystąpienia z żądaniem ustalenia, mającym swoją podstawę w art. 189 k.p.c., zależy od istnienia po stronie powodowej interesu prawnego. Interes prawny istnieje, jeżeli skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni stronie powodowej ochronę jej prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. W ocenie Sądu definitywne rozstrzygnięcie istniejącego między stronami sporu może nastąpić przez wydanie wyroku wprost odnoszącego się do istoty tego sporu, tj. do kwestii ważności spornej umowy kredytu. Powódka ma prawo do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy, a jeśli tak – w jakim zakresie, związana jest sporną umową i aneksem do niej, a drogą do uzyskania tej odpowiedzi jest powództwo o ustalenie. Należy zatem uznać, przychylając się do poglądu wyrażonego przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 8 marca 2018 r., sygn. akt I ACa 915/17 (Lex nr 2475090), że po stronie powódki istnieje interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności umowy i aneksu. Powództwo o ustalenie nie podlega przedawnieniu.

Powódka, jako konsument, zawarła z poprzednikiem prawnym pozwanego, jako przedsiębiorcą, umowę kredytu, o której mowa w art. 69 ustawy – Prawo bankowe. Przepis ten określa wymagania, jakim odpowiadać powinna treść umowy kredytu. Należy do nich określenie: wysokości udzielonego kredytu, waluty kredytu, warunków, na jakich kredyt został udzielony, zasad zwrotu kredytu, zasad oprocentowania i jego zmiany oraz terminów spłaty.

Wysokość udzielonego kredytu oraz zobowiązania kredytobiorcy wobec banku może być zarówno ustalona wprost, jako kwota pieniężna, jak i poprzez zastosowanie mechanizmu waloryzacyjnego, pod warunkiem, że ustalenie w klauzuli miernika waloryzacji, jakim jest kurs waluty, następuje poprzez odwołanie się do czynnika zewnętrznego, obiektywnego i niezależnego od stron umowy. Tak skonstruowana klauzula waloryzacyjna nie będzie stanowiła naruszenia zasady nominalizmu z art. 358¹ k.c. ani zasady swobody umów z art. 353¹ k.c., pod warunkiem jednak, że sformułowana zostanie w taki sposób, aby w umowie kredytu jednoznacznie określone zostały jej elementy przedmiotowo istotne wymienione w art. 69 Prawa bankowego, umożliwiając kredytobiorcy ustalenie poziomu ponoszonego przez niego ryzyka związanego z zaciągnięciem kredytu. Indeksacja kredytu do waluty obcej nie może się jednak wiązać z przyznaniem jednej ze stron umowy kredytu (bankowi) uprawnienia do jednostronnego, nieograniczonego postanowieniami umowy kształtowania wysokości zobowiązania drugiej strony umowy (kredytobiorcy). Art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

W ocenie Sądu Okręgowego postanowienia § 1ust.1 i § 2 ust.1 umowy w związku z § 7 ust. 4 , § 9 ust. 2 oraz § 13 ust.7 Regulaminu kredytu hipotecznego, stanowiącego integralną część umowy, składające się na klauzule indeksacyjne, dotyczą głównych świadczeń stron, jednak ponieważ nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny, podlegają kontroli z punktu widzenia ich abuzywności w oparciu o art. 385¹ k.c. Wskazane wyżej postanowienia spornej umowy nie stanowią jednoznacznego, możliwego do zweryfikowania przez kredytobiorcę sposobu określenia zasad ustalania wysokości świadczeń głównych stron – wysokości kwoty kredytu udostępnionej powódce przez bank oraz wysokości rat kredytowych, które powódka ma spłacać. Ponadto zastosowanie w umowie kursu kupna CHF dla ustalenia równowartości kwoty udzielonego kredytu w złotych oraz kursu sprzedaży CHF dla określenia wysokości rat spłaty kredytu w złotych skutkowało dodatkowym zyskiem banku i nieuzasadnionym wzrostem zobowiązań kredytobiorcy. Nawet gdyby kurs franka szwajcarskiego nie uległ zmianie w trakcie wykonywania umowy, obowiązkiem kredytobiorcy była zapłata z tytułu kapitału kredytu kwoty wyższej niż uzyskana oraz odsetek od różnicy tych kwot. W żadnym postanowieniu umownym nie wyjaśniono, w jaki sposób Bank będzie tworzył swe tabele kursowe. Powyższe postanowienia spornej umowy stoją zatem w sprzeczności z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy kredytobiorcy będącego konsumentem, ponieważ umożliwiają bankowi dowolne ustalanie kursów

kupna i sprzedaży waluty na potrzeby rozliczeń kredytowych, a także wiążą się z nieuzasadnionym zwiększeniem zobowiązania powódki oraz zysku banku. Nie były one przy tym indywidualnie uzgodnione z powódką, lecz pochodziły z przygotowanego przez bank wzorca umowy. Wskazane wyżej postanowienia należy zatem uznać za klauzule abuzywne, niewiążące kredytobiorcy będącego konsumentem. Dla oceny abuzywności zawartych w umowie klauzul waloryzacyjnych nie mają przy tym znaczenia okoliczności związane z jej późniejszym wykonywaniem, w tym zawarcie aneksu. Należy bowiem podkreślić, że oceny abuzywności postanowień dokonuje się, zgodnie z art. 385² k.c., według stanu z chwili zawarcia umowy, a nie w oparciu o stan istniejący w późniejszym okresie jej wykonywania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 r., sygn. akt III CZP 29/17, OSNC 2019 nr 1, poz. 2). Zgodnie z art. 385¹ § 3 k.c. nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Bank posłużył się przy zawieraniu umowy kredytu gotowym wzorcem umowy. Należy w tym miejscu podkreślić, że o indywidualnym uzgodnieniu postanowienia umowy stanowi realna możliwość modyfikacji warunków umowy, a za uzgodnione indywidualnie nie uznaje się postanowień, które zostały wprowadzone do umowy na skutek wyboru przez konsumenta jednego spośród kilku zaproponowanych przez przedsiębiorcę wariantów wzorca umowy

Skutkiem wyeliminowania z umowy klauzul waloryzacyjnych ze względu na ich abuzywność jest zmiana głównego przedmiotu umowy. Kwestionowane postanowienia dotyczą zobowiązań powódki w zakresie wysokości rat oraz pozostałej do spłacenia części kapitału kredytu. Wykonywanie umowy bez zachowania mechanizmu waloryzacji kursem franka szwajcarskiego wiązałoby się z zasadniczą zmianą jej charakteru prawnego, stanowiącego gospodarczą i prawną przyczynę jej zawarcia przez obie strony.

Uznanie, że eliminacja z umowy niedozwolonych klauzul skutkuje niemożnością jej wykonywania, pociąga za sobą konieczność dokonania oceny dopuszczalności zastąpienia usuniętych postanowień innymi. W wyroku w sprawie C 260/18 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał, że art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich stoi na przeszkodzie wypełnianiu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze ogólnym, przewidujących, że skutki wyrażone w treści czynności prawnej uzupełniane są w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, jeżeli strony wyrażą na to zgodę. Nie jest zatem możliwe zastąpienie kursu waluty określonego w niedozwolonych postanowieniach umownych innym kursem, w tym średnim kursem ogłaszanym przez NBP, nawet gdyby obie strony wyraziły na to zgodę. Nie jest możliwe wprowadzenie do umowy postanowienia o przeliczeniu zobowiązania powódki na złote według kursu średniego CHF opublikowanego przez NBP w dniu uruchomienia kredytu na podstawie przepisu dyspozytywnego. Art. 358 § 2 k.c. w obecnym brzmieniu został wprowadzony na mocy ustawy z dnia 23 października 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz ustawy – Prawo dewizowe i obowiązuje dopiero od 24 stycznia 2009 r., podczas gdy analizowana umowa kredytu została zawarta w roku 2008. Utrzymanie w mocy spornej umowy bez klauzul waloryzacyjnych, nie jest natomiast możliwe, ponieważ stanowiłoby niedozwoloną ingerencję w zgodne oświadczenia stron o wyborze umowy kredytu denominowanego do franka szwajcarskiego. Z tych przyczyn sporną umowę należy uznać w całości za nieważną.

W ocenie Sądu Okręgowego po wyeliminowaniu klauzul abuzywnych, sporna umowa nie może być utrzymana. W wyroku z dnia 3 października 2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-260/18 (K. D. i J. D. przeciwko Raiffeisen Bank (...)) orzekł m.in., że art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG należy interpretować w ten sposób, że: nie stoi on na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i oprocentowanego według stopy procentowej bezpośrednio powiązanej ze stopą międzybankową danej waluty, przyjął, zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może nadal obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy; do oceny skutków dla sytuacji konsumenta wynikających z unieważnienia całości umowy decydująca jest wola wyrażona przez konsumenta w tym względzie; stoi on na przeszkodzie wypełnieniu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych

o charakterze ogólnym, przewidujących uzupełnianie luk przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozytywnych lub przepisów mających zastosowanie, jeżeli strony umowy wyrażą na to zgodę; stoi on na przeszkodzie utrzymywaniu w umowie nieuczciwych warunków, jeżeli ich usunięcie prowadziłoby do unieważnienia tej umowy, a sąd stoi na stanowisku, że takie unieważnienie wywołałoby niekorzystne skutki dla konsumenta, jeżeli ten ostatni nie wyraził zgody na takie utrzymanie w mocy.

Sąd Okręgowy zwrócił także uwagę, że powódka jednoznacznie oświadczyła, iż jest świadoma konsekwencji związanych z ustaleniem, że umowa jest nieważna.

W apelacji od tego wyroku pozwany zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie wszechstronnej oceny materiału dowodowego oraz dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią materiału dowodowego i niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy, tj.:

i. ustalenie, że różnica pomiędzy kursem kupna a kursem sprzedaży stanowi dodatkowy zysk kredytodawcy a koszt po stronie klienta, w sytuacji gdy tzw. "spread walutowy" może być analizowany jedynie w kontekście przychodu (nie dochodu), który jest równoważony kosztem spreadu walutowego ponoszonego przez pozwanego na potrzeby obsługi kredytu powoda;

ii. ustalenie niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, że postanowienia umowne dotyczące indeksacji nie zostały indywidualnie uzgodnione ze stroną powodową, podczas gdy: z dowodów przeprowadzonych w niniejszej sprawie, w tym w szczególności dowodów z dokumentów, wynikają okoliczności przeciwne;

(...). brak uwzględnienia okoliczności: (i) zapoznania się przez stronę powodową z postanowieniami umowy i regulaminu w odniesieniu do kredytu indeksowanego do waluty obcej, (ii) zapoznania strony powodowej z kwestią ryzyka kursowego, ((...)) świadomości strony powodowej w zakresie ryzyka kursowego związanego z wahaniami kursów waluty, do której indeksowany jest kredyt, (iv) świadomego i swobodnego wyboru przez stronę powodową kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz świadomej rezygnacji z zaciągnięcia kredytu w złotych, podczas gdy okoliczności te wynikają z dowodów w postaci dokumentów złożonych w niniejszej sprawie;

iv. ustalenie niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy, że pozwany nie wypełnił w sposób należyty ciężących na nim obowiązków informacyjnych, podczas gdy z (i) przeprowadzonych dowodów, w tym zwłaszcza dowodów z dokumentów wynikają okoliczności przeciwne, (ii) twierdzenia Sądu I instancji dotyczące braku wywiązania się przez pozwanego z obowiązków informacyjnych są sprzeczne z zakazem rozszerzającej inteipretacji obowiązków nakładanych na podmioty prawa prywatnego, ((...)) strona pozwana zaoferowała dowód w tym zakresie w postaci zeznań świadka A. S. (ewentualnie G. T.), który to dowód Sąd bezpodstawnie pominął, (iv) brak jest wskazań prawnych co do zakresu informacyjnego, jaki powinien zostać spełniony przez pozwanego bank w tym zakresie;

v. ustalenie, że pozwany dysponował dowolnością w kształtowaniu kursów, podczas gdy z dostarczonych przez pozwanego informacji i dokumentów wynika, że pozwany bank nie posiadał uprawnień do arbitralnego ustalania kursów walut;

vi. ustalenie, że zeznania świadka A. S. (ewentualnie G. T.) nie mają istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, podczas gdy zeznania świadka, które w założeniu strony pozwanej pomogłyby wyjaśnić choćby znaczenie powoływanych przez strony dokumentów i ich treści oraz okoliczności, w których na tych dokumentach strony składały podpisy, byłyby pomocne nie tylko do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, ale także dla oceny innych dowodów i twierdzeń prezentowanych przez strony, co doprowadziło do wydania postanowienia;

- art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. 162 k.p.c. poprzez pominięcie na rozprawie w dniu 5 lutego 2021 r. wniosku pozwanego o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka A. S.

ewentualnie G. T., na okoliczności wskazane w pkt 4) petitum odpowiedzi na pozew, podczas gdy wniosek dowodowy sformułowany w pkt 4) petitum odpowiedzi na pozew był istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności biorąc pod uwagę okoliczności wskazywane przez Sąd w uzasadnieniu wyroku, dotyczące między innymi braku indywidualnego uzgodnienia postanowień umownych, braku prawidłowego poinformowania o ryzyku kursowym i konstrukcji indeksacji oraz rzekomej dowolności banku w wyznaczaniu kursów;

Powyższe naruszenia przepisów postępowania skutkowały błędnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy i w konsekwencji doprowadziły do nieprawidłowego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 189 k.p.c. poprzez przyjęcie, że stronie powodowej przysługuje interes prawny w ustaleniu nieważności umowy kredytu;

- art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i § 3 k.c. oraz art. 65 k.c. poprzez przyjęcie, że konstrukcja indeksacji przyjęta w umowie strony powodowej została ukształtowana z naruszeniem granic swobody umów, co prowadzi do nieważności umowy w całości;

- art. 385¹ § 1 k.c. w związku z art. 4 ust. 2 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.Urz.U.E.L 1993 Nr 95, str. 29) (dalej "Dyrektywa 93/13") poprzez nieuwzględnienie w niniejszej sprawie skutków wyodrębnienia w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej klauzul ryzyka walutowego, dotyczących stricte zastosowania mechanizmu indeksacji zobowiązania kredytowego kursem waluty obcej (dalej określane jako "klauzule ryzyka walutowego") oraz klauzul spreadów walutowych, dotyczących wyłącznie odesłania do stosowanych przez bank kursów walutowych (dalej określane jako "klauzule spreadowe") oraz przyjęcie, że wszelkie obecne w umowie klauzule odwołujące się do waluty obcej określają główne świadczenia stron w ramach łączącej strony umowy o kredyt hipoteczny, podczas gdy w świetle aktualnego na dzień orzekania orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wydanego na gruncie podobnych spraw, klauzule ryzyka walutowego, uwzględniający wyżej wspomniane ich wyodrębnienie, są postanowieniami określającymi główne świadczenia stron, zaś klauzule spreadowe są takiego charakteru pozbawione, tj. nie określają głównego świadczenia stron, co w konsekwencji doprowadziło do nieprawidłowego przeprowadzenia oceny łącznie klauzuli ryzyka walutowego i klauzuli spreadowej przez pryzmat przesłanek, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.;

- art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c. poprzez przyjęcie, że postanowienia indeksacyjne zawarte w umowie nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny i zrozumiały;

- art. 385¹ § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 58 § 1 k.c. poprzez przyjęcie, że postanowienia umowne dotyczące indeksacji stanowią niedozwolone postanowienia umowne;

- art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. w zw. z art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w zw. z art. 6 ust. 1 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich oraz w związku z motywem dwudziestym pierwszym Dyrektywy 93/13 poprzez (i) nieuprawnione zanegowanie możliwości funkcjonowania umowy łączącej strony w oparciu o obowiązujące przepisy kodeksu cywilnego i prawa bankowego, oraz możliwości przyjęcia innego kursu dla dokonania rozliczeń między stronami, przy zachowaniu mechanizmu indeksacji, co doprowadziło do bezpodstawnego unieważnienia umowy, (ii) brak przyjęcia, że w sytuacji stwierdzenia niedozwolonego (nieuczciwego) charakteru całego mechanizmu indeksacji i konieczności wyeliminowania z umowy postanowień indeksacyjnych dotyczących zasad wypłaty oraz spłaty kredytu, możliwe jest zastosowanie stawki referencyjnej WIBOR, podczas gdy wyeliminowanie całego mechanizmu indeksacji zastosowanego w umowie powinno prowadzić do uznania, że kredyt jest kredytem Złotowym, oprocentowanym według sumy stawki referencyjnej WIBOR charakterystycznej dla zobowiązań w walucie polskiej oraz marży banku;

- art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2011 r., o zmianie ustawy - prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 69 ust. 3 prawa bankowego i art. 75b prawa bankowego poprzez pominięcie skutków aneksu zawartego do umowy.

W oparciu o te zarzuty apelujący wniósł o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów za obie instancje. Wniósł także o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. S..

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że wbrew argumentom apelacji towarzyszącym pierwszemu jej zarzutowi - naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., Sąd pierwszej instancji nie naruszył reguł oceny dowodów zawartych w tym przepisie, na podstawie której poczynione zostały ustalenia faktyczne w tej sprawie. Apelacja w tym zakresie zmierza w istocie do podważenia ustaleń Sądu, w tym tych z których wynika, że powódka nie wiedziała w jaki sposób, w oparciu o jaką metodologię ustalania kursów waluty, obliczana jest rata spłaty kredytu. Tymczasem ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji zarówno w tej kwestii, jak i w pozostałym zakresie są prawidłowe i Sąd Apelacyjny przyjmuje je za własne. Nie było zatem potrzeby uzupełnienia postępowania dowodowego w zakresie wskazanych w apelacji wniosków dowodowych. Zgodzić należy się bowiem z Sądem Okręgowym, że zeznania świadka A. S. (także G. T.) miały dotyczyć faktów bądź nieistotnych dla rozstrzygnięcia, bądź wynikających z dokumentów, a przede wszystkim świadkowie ci nie brali udziału w zawieraniu z powódką umowy.

Nie jest również uzasadniony, kluczowy z punktu widzenia rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, zarzut apelacji naruszenia art. 189 k.p.c.

Sąd Okręgowy prawidłowo przyjął, powołując się na poglądy doktryny i orzecznictwo, że o interesie prawnym w rozumieniu tego przepisu można mówić wówczas, gdy występuje stan niepewności co do istnienia prawa lub stosunku prawnego, a wynik postępowania doprowadzi do usunięcia tej niejasności i zapewni powodowi ochronę ich prawnie chronionych interesów. Dotyczy to również, jak w tej sprawie, ochrony przez samo ustalenie nieistnienia stosunku prawnego. Interes prawny należy bowiem rozumieć szeroko, z uwzględnieniem także ogólnej sytuacji prawnej powodów ocenianej w płaszczyźnie zarówno obecnych, jak i przyszłych ale obiektywnie prawdopodobnych stosunków prawnych z ich udziałem. W tej sprawie niepewność co do sytuacji prawnej powodów podnoszących zarzut nieważności umowy jako sprzecznej z ustawą oraz braku walutowego charakteru kredytu, nie została przy tym usunięta wraz z wejściem w życie 26 sierpnia 2011 r. tzw. ustawy antyspreadowej (ustawa z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2011 r., Nr 165 poz. 984). Dlatego powódowie mają interes prawny w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego wynikającego z umowy kredytowej z powodu nieważności tej umowy. Dopiero bowiem rozstrzygnięcie żądania stwierdzenia nieistnienia stosunku prawnego i nieważności umowy usunie stan niepewności w zakresie obowiązywania umowy na przyszłość.

Nie zasługują na uwzględnienie zarzuty apelacji naruszenia wymienionych w niej przepisów prawa materialnego, zarówno przepisów prawa bankowego jak i przepisów kodeksu cywilnego. Zarzuty te dotyczą w istocie fundamentalnego w tej sprawie, ale także w sprawach tego rodzaju dotyczących tzw. kredytów frankowych sporu: czy waloryzacja takiego kredytu i rat kredytowych w oparciu o tabele kursowe banku wynika z niedozwolonych postanowień umowy, a w razie gdy postanowienia te są abuzywne, jakie to ma znaczenie dla ważności umowy i możliwości oraz sposobu jej wykonywania.

W tym zakresie Sąd Apelacyjny uznając ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji za prawidłowe, o czym była mowa wyżej, podziela także ocenę prawną tych ustaleń dokonaną przez ten Sąd, który zasadnie stwierdził abuzywność postanowień indeksacyjnych zawartych w umowie kredytowej o którą chodzi w tej sprawie i w konsekwencji stwierdził nieistnienie stosunku prawnego wynikającego z tej umowy, jej nieważność.

Umowa kredytu, zgodnie z art. 69 prawa bankowego, określa wysokość udzielonego kredytu, walutę kredytu, warunki na jakich został udzielony, zasady jego zwrotu, zasady oprocentowania i jego zmiany oraz terminy spłaty.

Zobowiązanie kredytobiorcy, w tej sprawie także konsumenta, wobec banku może być wyrażone w sposób kwotowy albo też poprzez zastosowanie obiektywnie weryfikowalnego mechanizmu waloryzacji, w tym indeksacji walutą obcą, także kursem franka szwajcarskiego. Zastosowanie walutowych klauzul indeksacyjnych powinno opierać się na takim ich sformułowaniu, aby zmienność kursu waluty obcej została wyznaczona przez element zewnętrzny i możliwie obiektywny w stosunku do stron umowy. Zastosowanie indeksacji walutowej jest dopuszczalne co do zasady i nie narusza ani zasady nominalizmu z art. 358¹ k.c., ani też zasady swobody umów z art. 353¹ k.c., jeżeli pozwala na określenie koniecznych przedmiotowo postanowień umowy kredytowej, określonych w art. 69 prawa bankowego. Sporządzenie umowy zgodnie z tymi przepisami wymaga więc zastosowania takiego mechanizmu na etapie określania kursu CHF na potrzeby ustalenia każdej kolejnej raty, który byłby niezależny od arbitralnych decyzji kredytodawcy, aby kredytobiorca z góry mógł ustalić poziom, do którego ponosi ryzyko związane ze skorzystaniem z takiego kredytu w konkretnym banku, oferującym znane z góry warunki ustalania wysokości rat kapitałowych, rzutujących automatycznie na wysokość faktycznie spłacanego oprocentowania. Kredytobiorca musi takie zapisy zaakceptować, mimo że nie jest w stanie z góry przewidzieć kwotowego wymiaru poszczególnych rat. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. badanie łączącej konsumenta z przedsiębiorcą umowy celem ustalenia, czy zawarte w niej postanowienia mają charakter niedozwolony (abuzywny) dopuszczalne jest tylko w odniesieniu do tych postanowień, które nie zostały z konsumentem indywidualnie uzgodnione. Kontrolni poddawane są te postanowienia, które nie określają głównych świadczeń stron. Gdy natomiast postanowienie określa główne świadczenia stron, przesłanką dopuszczalności jego kontroli jest (poza brakiem indywidualnego uzgodnienia z konsumentem) stwierdzenie, że nie zostało ono sformułowane w sposób jednoznaczny.

Zgodnie z art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. W okolicznościach tej sprawy bank posłużył się przy zawieraniu umowy wzorcem umowy, a zatem zgodnie z art. 385¹ § 4 k.c. ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie z klientem spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Tymczasem, jak wynika z ustaleń Sądu Okręgowego, kwestie dotyczące sposobu waloryzacji mające następnie swe odzwierciedlenie w kwestionowanych postanowieniach umowy nie były uzgodnione z powodami. To obowiązkiem przedsiębiorcy dokonującego czynności z konsumentem jest podjąć takie działania, aby w sposób jasny, przystępny, zrozumiały i wszechstronny wyjaśnić mu wszelkie niezbędne kwestie i przekazać informacje mające istotne znaczenia dla przyszłej umowy. Rolą pozwanego banku było wyjaśnienie powodom zasad na jakich będzie ustalany kurs waluty obcej, w szczególności zaś poinformowanie o tym, że kursy te będą ustalane przez bank, w jaki sposób i na jakich zasadach. Bank nie pouczył ich, wbrew argumentom apelacji, o skutkach zawarcia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz o zagrożeniach z tego wynikających. Umowa zawierała odesłanie do tabeli kursów, bez innych zastrzeżeń dotyczących ich zasad jej ustalania, także w zakresie odmienności kursów kupna, sprzedaży. Nawet jeśli w dacie zawierania umowy kurs sprzedaży CHF wobec złotego był znany czy też dostępny, to nie oznacza, że w kolejnych dniach przypadających na następne miesiące i lata zakładanego przez strony wykonywania umowy, realizacja której została rozłożona na wiele lat, powodowie tego kursu znać nie mogli, a jego ustalenie pozostawione było wyłącznie bankowi. Dostępność kursu walut w dacie zawierania umowy wynikała z obowiązku nałożonego na banki na podstawie art. 111 ust. 1 pkt. 4 prawa bankowego. Na ustalenie kursu walut powodowie natomiast nie mieli żadnego wpływu. Tylko pozwany bank na mocy umowy był jednostronnie upoważniony do określenia wysokości zobowiązania powodów, a więc na wysokość rat kapitałowo-odsetkowych. Umowa nie zawierała zapisów wyjaśniających obiektywny sposób ustalenia kursów z tabeli. Bank reagując na zjawiska rynkowe, ustalał wysokość rat przy zastosowaniu swoich tabel w sposób dowolny.

Istotne jest również to, że oceny postanowień umowy pod kątem jej abuzywności dokonuje się z na dzień zawarcia umowy, a nie przez pryzmat czasu jej wykonywania, co wprost wynika z uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2018 roku (III CZP 29/17), a czego zdaje się nie dostrzegać w swojej argumentacji apelujący.

Biorąc pod uwagę te ogólne kryteria, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że postanowienia umowy, dotyczące sposobu zmiany oprocentowania kredytu, marży, odsetek, wcześniejszej spłaty i szeroko pojętej indeksacji, są abuzywne (art.

385¹ § 1 k.c.), a cała umowa już w dacie jej zawarcia kształtowała prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy i jest w związku z tym nieważna.

Nie jest przy tym możliwe utrzymanie umowy w mocy i jej dalsze wykonywanie przy wyeliminowaniu spornych postanowień umowy. Wprawdzie zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c. jeżeli niedozwolone postanowienie umowy nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie, to jednak dla dalszego obowiązywania umowy niezbędna byłaby wola powódki, a w tej sprawie konsekwentnie domagała się uznania umowy za nieważną. Również orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, na gruncie dyrektywy 93/13/EWG, w szczególności jej art. 6 ust. 1 nie pozostawia tu wątpliwości. W wyroku TSUE z 3 października 2019 r., C - 260/18 Trybunał wskazał, że „art. 6 ust. 1 powołanej dyrektywy 93/13 nie stoi na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej (...), przyjął, zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może dalej obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, że ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy”. Eliminacja spornych postanowień umowy ze względu na abuzywność klauzul waloryzacyjnych, które służyły ustaleniu kursu franka szwajcarskiego na potrzeby wypłaty kredytu oraz ustalenia wysokości raty kapitałowo-odsetkowej wpływa na zmianę głównego przedmiotu umowy z tej przyczyny, że klauzule dotyczą głównych zobowiązań powodów jako kredytobiorców, związanych ze spłacaniem rat w ich kapitałowej części oraz ustaleniem pozostałej do zapłacenia części kapitału kredytu. Ewentualne wyeliminowanie wskazanych klauzul nie może pozwalać na utrzymanie umowy nie tylko dlatego, że chodzi o główne świadczenia, bez których charakter umowy nie mógłby zostać zachowany, lecz również z tej przyczyny, że bez tych klauzul jej wykonywanie w pozostałym zakresie w ogóle nie byłoby możliwe na podstawie tej umowy bez zasadniczej zmiany jej charakteru prawnego. W sytuacji, gdy stosowanie samego mechanizmu indeksacji kredytu do franka szwajcarskiego, a nawet znanego w dacie jej zawarcia kursu kupna i sprzedaży tej waluty, po którym kredyt wyrażony w walucie polskiej został przeliczony na franka szwajcarskiego, nie stanowiło samo w sobie, niedozwolonego postanowienia umownego, eliminacja klauzul dotyczących zastosowania kursu z tabeli banku wyłączała by wykonywanie takiej umowy ze względu na niemożliwość zgodnego z jej treścią ustalenia wysokości rat.

W wyroku z dnia 21 grudnia 2016 r. (sygn. akt C - 154/15, C - 307/15, C - 308/15) Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wypowiadając się co do skutków uznania klauzuli umownej za niedozwoloną (nieuczciwą) stwierdził, że zadaniem sądu krajowego jest wyłącznie wykluczenie stosowania nieuczciwego warunku umownego w taki sposób, aby nie wywoływał on wiążącego skutku dla konsumenta. Winno się zatem doprowadzić do takiej sytuacji prawnej konsumenta, jaka miałaby miejsce wówczas, gdyby tego warunku nigdy nie było. Sąd nie jest natomiast władny dokonać zmiany treści tego warunku. Także z powołanym już wcześniej wyroku z 3 października 2019 r., C - 260/18, TSUE jednoznacznie uznał, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 stoi na przeszkodzie wypełnianiu luk w umowie, spowodowanych usunięciem z niej nieuczciwych warunków, które się w niej znajdowały, wyłącznie na podstawie przepisów krajowych o charakterze tylko ogólnym przewidujących, że skutki wyrażone w treści takiej czynności prawnej są uzupełniane w szczególności przez skutki wynikające z zasad słuszności lub ustalonych zwyczajów, które nie stanowią przepisów dyspozycyjnych lub przepisów mających zastosowanie jeżeli strony wyrażą na to zgodę.

Dlatego przyjmując należy, że w razie uznania za abuzywne postanowień waloryzacyjnych umowy i ich eliminacji, art. 6 ust. 1 dyrektywy nie pozwala na zastąpienie kursu sprzedaży z tabeli banku zastrzeżonego w umowie, żadnym innym kursem notowania franka szwajcarskiego do złotego, w tym średnim kursem ogłaszanym przez NBP, czy jakimkolwiek innym. Konsekwencją takiego stanowiska musi więc być uznanie nieważności takiej umowy ex tunc nie tylko dlatego, że abuzywne postanowienie podlega eliminacji bez możliwości wprowadzenia w to miejsce innego podobnego mechanizmu, ale też dlatego że, jak już wyżej wskazano, zachodzi niemożność wykonywania, a tym samym rozliczenia takiej umowy, spowodowana wyeliminowaniem klauzuli niezbędnej do określenia wysokości podstawowego zobowiązania kredytobiorcy, czyli wysokości zadłużenia wyrażonego we frankach po uruchomieniu kredytu, a następnie wysokości raty kredytowej. Dlatego zachodziła konieczność stwierdzenia nieważności umowy i ustalenia, że nie istnieje stosunek prawny wynikający z umowy kredytu o którą chodzi w tej sprawie.

Z tych względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, o kosztach postępowania apelacyjnego orzekając w oparciu o przepisy art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zmienionego rozporządzeniem z dnia 3 października 2016 r (Dz. U. 2016, poz. 1668).

SSA Tomasz Ślęzak